

міжнародного акту і при подальшому здійсненні Україною євроінтеграційних процесів, – необхідності гармонізації в означених питаннях.

3. Причиною відсутності у нормах митного законодавства України чіткого ставлення до паралельного імпорту є, на нашу думку, відсутність однозначного вирішення питання про наявний режим вичерпання прав інтелектуальної власності. Прийняття рішення щодо обрання режиму здатне вплинути на подальшу еволюцію митного законодавства в напрямі адаптації його до європейського регіонального законодавства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Угода про торгівельні аспекти прав інтелектуальної власності від 15.04.1994 року // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552.
3. Капіца Ю.М. Митні засоби захисту прав інтелектуальної власності / Ю.М. Капіца // Матеріали Міжнародної конференції «Актуальні питання охорони прав інтелектуальної власності в Україні та Європейському Союзу в контексті Європейської інтеграції» (Київ, 2010 р.). – С. 394-415.

Хом'як К. А.

викладач кафедри фінансово-економічної безпеки
та інтелектуальної власності ЮФ ТНЕУ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

На сучасному етапі розвитку суспільства та держави однією з перешкод, яка гальмує реформування економіки та політико-правові перетворення в Україні є проблема корупції. За показниками впливової Міжнародної неурядової організації (Transparency International), яка здійснює оцінку рівня корупції Україна є однією з найкорумпованіших держав світу. Так, за індексом сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index) Україна у 2015 році отримала 27 балів зі 100 можливих і посіла 130-ту позицію зі 168 [1]. Тому в умовах сьогодення необхідною передумовою становлення та розвитку ефективної вітчизняної економіки є запровадження ефективних заходів протидії корупції.

На шляху подолання корупції варто враховувати досвід успішних у даній сфері країн, тобто з найнижчим рівнем корупції. До країн, які створили ефективний механізм протидії корупції, можна віднести: Данію, Фінляндію, Бельгію, Сінгапур, Нідерланди, Грузію, Швейцарію, Великобританію, США, Німеччину та ін. Кожна із країн має свої особливості в організації антикорупційної діяльності, але спільними для них є: зусилля щодо організації активної протидії корупційним проявам; створення відповідної правової бази; залучення громадських організацій до протидії корупційним проявам.

Антикорупційна політика Сінгапуру вражає своїми успіхами. Її центральною ланкою є постійно діючий спеціалізований орган по боротьбі з корупцією – Бюро по розслідуванню випадків корупції, яке володіє політичною і функціональною самостійністю. Цей незалежний орган розслідує та перевіряє випадки зловживань серед державних чиновників і в приватному секторі та повідомляє про них відповідні органи для вживання необхідних заходів. Головна ідея антикорупційної

політики Сінгапура полягає в «прагненні мінімізувати або виключити умови, що створюють як стимул, так і можливість особи здійснення корумпованих дій». Це досягається за рахунок цілого ряду антикорупційних принципів, зокрема: 1) оплата праці державних службовців згідно формулі, прив'язаній до середньої заробітної платні успішно працюючих в приватному секторі осіб; 2) контрольована щорічна звітність державних посадовців про їх майно, активи і борги; прокурор має право перевіряти будь-які банківські, акціонерні і розрахункові рахунки осіб, підозрюваних в порушенні Акту про запобігання корупції; 3) велика строгість в справах про корупцію саме відносно високопоставлених урядовців для підтримки морального авторитету непідкупних політичних лідерів; 4) ліквідація зайвих адміністративних бар'єрів для розвитку економіки [2].

Досить розгалуженим у сфері боротьби з корупцією є національне законодавство Великобританії, оскільки певні норми матеріального права, які стосуються правовідносин, що виникають унаслідок вчинення тими чи іншими посадовими особами корупційних дій, можуть міститися у різних актах. З огляду на те, що законодавство у цій сфері не є кодифікованим, існувала певна складність його застосування правоохоронними органами Великобританії.

На особливу увагу у світлі визначення країни, досвід антикорупційної політики якої є найбільш придатним для України, є, на нашу думку, Грузія. Ця країна обрала більш радикальну стратегію протидії корупції – гранично можливе зменшення ролі держави в регулюванні суспільних процесів. Вочевидь, головною метою цих заходів була необхідність докорінно покращити інвестиційний клімат в країні, досягти бурхливого розвитку приватного сектора. Логіка цього підходу передбачала скорочення державного апарату, максимальне роздержавлення власності, реформи податкової та митної систем, створення вільних економічних зон.

На нашу думку, досить чітка й ефективна система боротьби з корупцією, яка спирається на солідну нормативно-правову базу та однозначну підтримку суспільства діє у Фінляндії. Для фінської правової системи не є характерними закони з використанням терміну «боротьба» з визначенням певного виду злочину. Фінський законодавець заклав принципи попередження та застереження вчинення злочинів у кожному нормативно-правовому акті, що визначають конкретну сферу діяльності, а не вид злочину. Згідно з положеннями Кримінального кодексу Фінляндії, за вчинення дій, що можуть кваліфікуватися як «корупція», передбачено санкції від штрафу до ув'язнення строком до чотирьох років у залежності від ступеня суспільної небезпеки злочину [3, с. 282].

Україна частково перейняла міжнародний досвід протидії корупції та зробила низку позитивних кроків у бік створення законодавства щодо важливих антикорупційних органів. Так, в Україні створено Національного антикорупційного бюро, Національне агентство з питань запобігання корупції, Антикорупційну прокуратуру. Узагальнюючи практику реформ, які проводяться щодо протидії корупції, слід відмітити Україна знаходиться на правильному шляху. Однак, зважаючи на міжнародний досвід протидії корупції матиме позитивний результат лише в тому випадку, якщо підхід до вирішення проблеми є комплексним та надзвичайно принциповим.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Індекс сприйняття корупції / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.transparency.org/cpi2015>

2. Боднарчук О. Г. Сінгапурська модель боротьби з корупцією – приклад застосування ефективної антикорупційної стратегії в Україні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/2_2014/13.pdf
3. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії [Текст]: [монографія] / Є. В. Невмержицький; Академія прокуратури України. – К.: КНТ, 2008. – 368 с.

Якубівська Ю. Є.

к.е.н., доцент кафедри фінансово-
економічної безпеки та інтелектуальної
власності ЮФ ТНЕУ

ПОБУДОВА СИСТЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

На сучасному етапі розвитку національної безпеки України особливої актуальності набуває дослідження проблеми забезпечення інтелектуальної безпеки підприємства, яка забезпечує ефективність його діяльності.

Досліджуючи етимологічні аспекти категорії «інтелектуальна безпека», варто зазначити, що це дане поняття включає в себе такі складові, як інтелектуальний капітал, інтелектуальний потенціал та інтелектуальна власність. У деяких іноземних джерелах інтелектуальна безпека розглядається в якості рівнозначного поняття інтелектуальній власності [1, с. 12], що на думку автора, не є достатньо обґрунтованим. В інших – як елемент охорони та захисту результатів розумової діяльності людини, а також раціонального володіння, користування, розпорядження і підвищення якості розумових здібностей людей, що потенційно визначають їх сферу діяльності [2, с. 6].

Основоположною метою забезпечення інтелектуальної безпеки на підприємстві слід вважати гарантію сталої та максимально результативної його діяльності на відповідний час та перспективи розвитку та підвищення ефективності діяльності в майбутньому. Першорядною умовою забезпечення інтелектуальної безпеки підприємства є спроможність протистояти небезпекам, які вже існують та які потенційно можуть виникнути та завдати шкоди підприємству, і відповідно, за яких підприємство може понести істотні збитки.

Коли постає загроза інформаційної безпеки для підприємства, керівництво часто думає, в першу чергу, як воно може захистити свої оперативні дані та систему інформаційних технологій. Тим не менш, даний аспект відіграє важливу роль в захисті інтелектуальної власності на підприємстві – в контексті захисту творчих ідей, інновацій та винаходів.

Права інтелектуальної власності та інтелектуальна безпека стимулюють розвиток інноваційної діяльності, досліджень та відкриттів. Метою таких прав є надання законним власникам винаходів або творчих ідей ексклюзивної можливості отримання прибутку від нього протягом певного періоду часу. Це означає, що правовласник має право використовувати відповідний об'єкт інтелектуальної власності для особистої вигоди і контролювати, як інші можуть його використовувати. Кожен тип об'єктів має різні вимоги для набуття, захисту, а також забезпечення інтелектуальної безпеки на підприємстві в контексті охорони та захисту від посягання на нього третіх осіб. Виокремимо деякі з них, які найчастіше підпадають під посягання на систему інтелектуальної безпеки підприємства: